Στον ΓΙΩΡΓΟ ΣΙΑΔΗΜΑ
g.siadimas@realnews.gr

Νίκος **Δένδιας** Υπουργός Εξωτερικών

«Δεν θα πέσουμε στην παγίδα της υπονόμευσης των συνομιλιών»

«Απομένει πλέον να αποδείξει εμπράκτως η Τουρκία ότι επιθυμεί την ομαλή συνέχιση των επαφών, τις οποίες δεν υποβοηθούν οι απειλές και η συνεχής ένταση»

Τα χαρτιά του ανοίγει στη **Realnews** ο υπουργός Εξωτερικών **Νίκος Δένδιας** ενόψει του επόμενου γύρου των διερευνητικών με την Τουρκία, την ώρα που η γείτονα χώρα προκαλεί με το «Τσεσμέ» και με την άσκηση «Γαλάζια Πατρίδα»

Ο πρωθυπουργός είχε πει ότι οι συζητήσεις θα αρχίσουν όταν σταματήσουν οι προκλήσεις. Πώς αξιολογείτε την έξοδο του «Τσεσμέ» στο Αιγαίο, αλλά και την άσκηση «Γαλάζια Πατρίδα» στην ίδια περιοχή, που θα διαρκέσει έως τις 7 Μαρτίου;

Θα μου επιτρέψετε μία παρατήρηση επί όσων είπατε, κύριε Σιαδήμα, γιατί κάθε λέξη έχει τη σημασία της. Αυτό που είχε δηλώσει τόσο ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης όσο και εγώ ήταν ότι η Ελλάδα εξακολουθεί να διάκειται θετικά στο ενδεχόμενο ενός εποικοδομητικού διαλόγου. Ενός διαλόγου στη βάση του Διεθνούς Δικαίου, για τη μόνη διμερή διαφορά με την Τουρκία: την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και της υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο και στην ανατολική Μεσόγειο. Για την έναρξη του διαλόγου αυτού προαπαιτούμενο ήταν μια περίοδος ηρεμίας. Τον περασμένο Δεκέμβριο οι Ευρωπαίοι ηγέτες τόνισαν την ανάγκη αποχής, εκ μέρους της Τουρκίας, από προκλητικές ενέργειες για την έναρξη αλλά και για την ομαλή συνέχιση των διερευνητικών επαφών. Το τονίζω αυτό γιατί η συμπεριφορά της Τουρκίας είναι υπό συνεχή επιτήρηση. Το γεγονός ότι το «Oruç Reis» δεν έχει επανέλθει στην ανατολική Μεσόγειο εδώ και τρεις μήνες δεν σημαίνει επ' ουδενί ότι τόσο η Ελλάδα όσο και η Ευρωπαϊκή Ενωση δίνουν «άφεση αμαρτιών» στην Τουρκία. Για το ωκεανογραφικό πλοίο «Τσεσμέ», ειδικότερα, έχουμε προβεί ήδη σε διάβημα διαμαρτυρίας και έχουμε τονίσει όχι μόνο ότι η έκδοση της σχετικής οδηγίας προς ναυτιλλομένους (NAVTEX) είναι παράτυπη, αλλά και ότι δεν συνάδει με την προσπάθεια αποκλιμάκωσης που επιθυμούμε. Θεωρούμε, συνεπώς, ότι η εν λόγω ενέργεια όχι απλώς ήταν αχρείαστη, αλλά και ότι φορτίζει αρνητικά τις σχέσεις μεταξύ των δύο κρατών. Οφείλω να επισημάνω ότι το ίδιο ισχύει και για την αναγγελία της άσκησης «Γαλάζια Πατρίδα». Ακόμα και αν η άσκηση αυτή λαμβάνει χώρα κάθε χρόνο σε διεθνή ύδατα, τόσο η διεξαγωγή της στην παρούσα συγκυρία όσο και η ονομασία της αποτελούν μη φιλικές κινήσεις προς την Ελλάδα και δεν συνάδουν με το κλίμα εμπιστοσύνης που επιχειρούμε να οικοδομήσουμε.

Η έξοδος του «Τσεσμέ» και η άσκηση «Γαλάζια Πατρίδα» θα επηρεάσουν τη διεξαγωγή των διερευνητικών επαφών;

Είναι σαφές ότι προκλητικές δηλώσεις και «επιδείξεις δύναμης» δεν βοηθούν στις προσπάθειες για έναν εποικοδομητικό διάλογο. Η ελληνική πλευρά επιθυμεί να συνεχιστεί η διαδικασία αυτή. Δεν είμαστε εμείς που θα την τορπιλίσουμε. Εχουμε, μάλιστα, προτείνει ημερομηνίες για τη διεξαγωγή του επόμενου γύρου στην Αθήνα εδώ και εβδομάδες και αναμένουμε την τουρκική απάντηση. Προσερχόμαστε με καλή πίστη. Δεν είμαστε, όμως, αφελείς. Δεν θα πέσουμε στην παγίδα της υπονόμευσης των συνομιλιών, αν υπάρχει όντως τέτοια πρόθεση από την άλλη πλευρά. Απομένει, πλέον, να αποδείξει εμπράκτως η Τουρκία ότι επιθυμεί την ομαλή συνέχιση των επαφών, τις οποίες δεν υποβοηθούν οι απειλές και η συνεχής ένταση.

Στη Σύνοδο Κορυφής, στο τέλος Μαρτίου, θα συζητηθούν τελικά οι ευρωτουρκικές σχέσεις; Καθώς χώρες, όπως η Γερμανία, προωθούν μια θετική ατζέντα για την Τουρκία, επικαλούμενες τις διερευνητικές, μας συμφέρει να γίνει τότε αυτή η συζήτηση;

Σε ένα μήνα από τώρα πολλά μπορεί να συμβούν. Βεβαιότητα υπάρχει για δύο πράγματα: Πρώτον, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα υποβληθεί έκθεση, η οποία θα περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για την τουρκική συμπεριφορά έναντι κρατών-μελών της Ε.Ε., όπως η Ελλάδα και η Κύπρος. Στο πλαίσιο αυτό αναμένουμε να αποτυπωθεί το σύνολο των τουρκικών ενεργειών στην περιοχή, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια του παρελθόντος έτους, όπως τα γεγονότα στον Εβρο, οι συνεχείς παραβιάσεις του ελληνικού εναέριου χώρου, οι υπερπτήσεις, το «Oruç Reis», το «πικ-νικ» στα Βαρώσια και ούτω καθεξής. Δυστυχώς, ο κατάλογος είναι μακρύς. Η εν λόγω έκθεση θα πρέπει, κατά την άποψή μας, να περιλαμβάνει προτάσεις για το ενδεχόμενο επιβολής περιοριστικών μέτρων. Θα μπορούσε, επίσης, να περιλαμβάνει προτάσεις για ορισμένα θετικά βήματα στις ευρωτουρκικές σχέσεις, εφόσον υπάρχει τέτοιο περιθώριο.

Δεύτερον, ουδείς πρέπει να μείνει με την εντύπωση ότι η Τουρκία οφείλει να δείξει «καλή διαγωγή» μόνο για ένα μήνα ακόμη. Η τουρκική συμπεριφορά θα συνεχίσει να παραμένει στην ημερήσια διάταξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και μετά τον Μάρτιο. Ας ελπίσουμε ότι οι συζητήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ενωσης για τη γειτονική χώρα θα έχουν τελικά και θετικό πρόσημο. Γιατί, όπως έχω πει επανειλημμένα, η πλειοψηφία του τουρκικού λαού προσβλέπει στην ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας. Και η Ελλάδα θεωρεί ωφέλιμο να παραμείνει «ζωντανή» η συγκεκριμένη προοπτική, υπό τον βασικό όρο όμως ότι η Τουρκία θα σεβαστεί και θα ενστερνιστεί τις ευρωπαϊκές αξίες και αρχές.

Συζητήσατε τηλεφωνικά με τον νέο Αμερικανό υπουργό Εξωτερικών. Ποια στάση περιμένετε από τις ΗΠΑ σε σχέση με την Τουρκία και την περιοχή μας;

Μίλησα εκτενώς με τον νέο Αμερικανό ομόλογό μου, τον κ. Μπλίνκεν. Η συζήτησή μας διεξήχθη σε ιδιαίτερα φιλικό κλίμα, όπως αρμόζει σε δύο χώρες τις οποίες συνδέει στρατηγική εταιρική σχέση και οι οποίες μοιράζονται τις ίδιες αξίες για την ασφάλεια και τη σταθερότητα στην περιοχή. Μεταξύ άλλων, ενημέρωσα τον Αμερικανό υπουργό Εξωτερικών για τις εξελίξεις στην ανατολική Μεσόγειο, συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων με την Τουρκία. Αλλά δεν περιοριστήκαμε στο ζήτημα αυτό. Οι σχέσεις της χώρας μας με τις ΗΠΑ δεν θα πρέπει να προσεγγίζονται μόνο υπό αυτό το πρίσμα. Συζητήσαμε και για την περαιτέρω ενίσχυση των εξαιρετικών διμερών σχέσεων, με στόχο την υπογραφή της τροποποιημένης συμφωνίας αμυντικής συνεργασίας, εφόσον το επιτρέψουν οι συνθήκες, στην Αθήνα, ιδανικά το φθινόπωρο. Μιλήσαμε, επίσης, για τις τεκτονικές αλλαγές στο ευρύτερο περιβάλλον και για τον τρόπο με τον οποίο η Ελλάδα μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην ειρήνη και στην ευημερία στην περιοχή και παράλληλα να αποτελέσει γέφυρα μεταξύ της Μέσης Ανατολής και του Κόλπου από τη μια πλευρά, και των Βαλκανίων και της υπόλοιπης Ευρώπης, από την άλλη. Αυτός, εξάλλου, ήταν ο βασικός στόχος του Φόρουμ Φιλίας που διοργανώσαμε στην Αθήνα πριν από λίγες εβδομάδες.

Η Ιταλία κάλεσε πρόσφατα τη Λιβύη για να οριοθετήσουν τις μεταξύ τους θαλάσσιες ζώνες. Εχουμε ενημερωθεί για τα όρια που προτείνουν, αν μας επηρεάζουν και πώς αντιμετωπίζεται το παράνομο και ανυπόστατο τουρκολιβυκό μνημόνιο;

Θα μου επιτρέψετε τρεις σύντομες παρατηρήσεις επί του σημείου αυτού.

Πρώτον, η σύναψη συμφωνίας οριοθέτησης Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης με την Ιταλία τον περασμένο Ιούνιο και λίγους μήνες μετά με την Αίγυπτο, καθώς και η συμφωνία για την παραπομπή στη Χάγη του ίδιου ζητήματος με την Αλβανία, πάντα στη βάση του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας, φαίνεται ότι αποτέλεσε το έναυσμα για την έναρξη σχετικών διαπραγματεύσεων μεταξύ άλλων χωρών της Μεσογείου. Η Ελλάδα καλωσορίζει τις πρωτοβουλίες αυτές, καθώς αποτελούν εμπέδωση της θέσης που πρεσβεύει: η οριοθέτηση των ζωνών αυτών με γνώμονα το Διεθνές Δίκαιο αποτελεί μονόδρομο για όλα τα κράτη της περιοχής.

Δεύτερον, αναφορικά με το παράνομο και ανυπόστατο, όπως πολύ σωστά αναφέρατε, τουρκολιβυκό μνημόνιο, οι συντεταγμένες του οποίου βρίσκονται εκατοντάδες ναυτικά μίλια ανατολικά της γραμμής οριοθέτησης Ελλάδας - Ιταλίας, να επισημάνω απλώς ότι έχει καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2019 και άρα και από την Ιταλία.

Τρίτον, η Ελλάδα προσβλέπει στην ενίσχυση των διμερών σχέσεων με τη Λιβύη, υπό την ηγεσία της νέας μεταβατικής κυβέρνησης, και στο πλαίσιο αυτό θα είναι μόλις η τρίτη ευρωπαϊκή χώρα που θα επαναλειτουργήσει άμεσα την πρεσβεία της στην Τρίπολη.